

Til Kunnskapsdepartementet

Deres ref. 200601145

Vår ref. r.g.h.06

Oslo 04.09.06

Høring : Forslag til endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen

Norges Handikapforbund vil levere følgende innspill til, Forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæring, med hovedvekt på kapitlene 4 og 12 om fagopplæring i bedrift.

Det er med undring vi gjennomgår rapporten, og har lett med lys og lykt etter en tydeliggjøring i forhold til elever med funksjonsnedsettelse.

NHF sine krav:

1. Arbeidet i forhold til elever med funksjonsnedsettelse må løftes fram som et viktig område for yrkesopplæringsnemndene.
2. Funksjonshemmedes situasjon, krav og rettigheter knytta til elever med funksjonsnedsettelse må synliggjøres i lovgivning, forskrifter og forarbeider til lover.
3. Yrkesopplæringsnemndene må gjennom sin veiledning og rådgivning vise at yrkesopplæring er et reelt valg for mennesker med funksjonsnedsettelse. Nemndene må ha kompetanse på dette feltet.
4. Nemndene må arbeide aktivt i forhold til arbeidslivet generelt og den enkelte arbeidsgiver spesielt for å informere om rettigheter og krav i forhold til tilrettelegging av arbeid og arbeidsplass.

Begrunnelse:

NHF mener at elever med funksjonsnedsettelse i størst mulig grad må være en del av hovedstrømmen. Dette betyr at kompetanse om ulike former for tilrettelegging, tiltak som kan iverksettes for arbeidstakeren/eleven, tilskuddsordninger for arbeidsgivere osv., samt råd- og veiledning om dette må inn som en del av

yrkesopplæringsnemndenes arbeidsfelt og oppgaver. All erfaring tilsier at en synliggjøring og en fokusering på situasjonen for elever med nedsatt funksjonsevne er nødvendig.

Yrkesopplæring må bli et valg som er naturlig for elever med funksjonsnedsettelse. Vi er inne i en periode hvor det er stort behov for arbeidskraft i Norge. Vi snakker her om en gruppe som har store problemer med å komme inn i arbeidslivet og undersøkelser viser at en stor del av denne gruppen ønsker å komme i arbeid. Mennesker med funksjonsnedsettelse utgjør en viktig arbeidskraftressurs. I St.meld. nr 40 *Nedbygging av funksjonshemmende barrierer (2002 – 2003)* vises det til *Ot.prp.nr 67(2002-2003)*, som åpner for at yrkesopplæringsnemnda kan godkjenne læringskontrakter som fastsetter at hele eller større deler av opplæringen kan skje i bedrift. NHF leser dette som en klar invitasjon til at nemndene skal ha et ansvar her. For bedrifter som tar inn lærlinger med særskilt behov for tilrettelagt opplæring, kan fylkeskommunen søke staten om et ekstraordinært tilskudd. Dette tilskuddet skal brukes til å kompensere for ekstra arbeid og utgifter bedriften får med ulike tilretteleggingstiltak, og som innebærer stor tilleggskostnader som det ikke er mulig å dekke innenfor basistilskuddet. (St.meld. nr 40 s. 45)

Det er ikke lett å finne riktige tall for mennesker med funksjonsnedsettelse som er arbeidssøker eller utenfor arbeidsmarkedet. SSB seneste arbeidsmarkedsundersøkelse, AKU Rapport 2005/30 *Funksjonshemmede på arbeidsmarkedet*, sier at noe over 15% av befolkningen i aldersgruppen 16 – 66 år oppga å ha en eller annen funksjonshemming. (471 000 personer). Av disse var 44,3% sysselsatt i inntektsbringende arbeid. Tilsvarende var tall for befolkningen for øvrig i samme aldersgruppe 16 – 66 år 77,8%.

Arbeidslinja har lenge hatt en sentral plass i norsk arbeidsmarkedspolitik. Denne har i den senere tid fått ekstra fokus. Dersom en vil oppnå resultater på dette området må en begynne i den videregående skolen. Yrkesopplæringsnemndene må tillegges oppgaver og få et selvstendig ansvar for å jobbe aktivt for å oppfylle denne type målsettinger. Det er viktig at skole og arbeidsliv går sammen og arbeider aktivt for denne type målsettinger.

På samme måte som i denne rapporten er funksjonshemmede heller ikke synliggjort i rapport fra arbeidsgruppe nedsatt av Kunnskapsdepartementet for å vurdere; "*Tiltak for bedre gjennomføring i videregående opplæring*". 30 august 2006. Denne er ikke sendt på høring, men vi tillater oss å peke på at også her er elever med funksjonsnedsettelse glemt eller utelatt. Elever med funksjonsnedsettelse møter en rekke barrierer i løpet av sin skoletid. Det er merkelig og sterkt beklagelig at en arbeidsgruppe som skal se på tiltak for å bedre gjennomføringen i videregående skole ikke har et slikt fokus.

Vennlig hilsen
Norges Handikapforbund

Eilin Reinaas
Forbundsleder